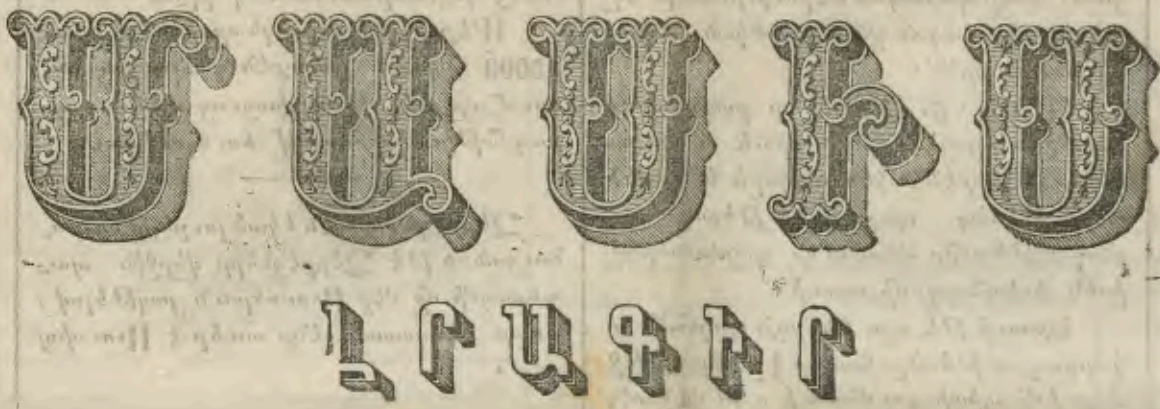

Դու քա երբայիք լրագիրներուն համար.
ձայնքը առ հողին վրայ է:
Լրագրոյ վերաբերեալ համայն կամ որ
եւ իցի գրութիւն Լրագրին պիտի
ուզդուի. եւ ասոնց համարեւ ձայն
քը խրկողին վրայ է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՏԱՆԳՆԻ ՊՈԼԻՍ 4. ՄԱՅԻՍ ՊՈՐՈՒՅԻՆ. ՀԵՌԱՅ-ՐԱԿԱՆ

ԿՈՒՐԵՐԸ

Մարտիկիս 9 մայիս:
Յորեն թուլ, իջնալու հակամէտ. — Մե-
տաքս, խոզակ, տուամ, նոյն վիճակ. — Բամ-
պակ, անշարժ. — Փոխանակութիւն, 24 97 1/2.
— Փոխանակը կը բարձրանայ. 69 40. — Բոն-
տոյիս 92 1/2. — Օսմանեան նոր փոխառու-
թիւնը 14 ֆանք դրախ ունի:
— Գաղղիոյ Փանքան իր գրամաղելը հա-
րիւրն 5 1/2 իշնոյ:

ԼՆԱՐԱՍ 11 մայիս

Յորեն թուլ, իջնալու հակամէտ. — Ե-
ղիպայոցին չտու թուլ. — Կարալի մայիսի
54 ին և յունիսի յունիսի, 286 285. — Գա-
րի 25 51. — Բոնտոյիս 95 1/2. — Օսմանեան 55.
— Օսմանեան նոր փոխառութիւնը հարիւրն
2 դրախ ունի:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Հարթութեւ եւրոպական լրագիրներուն
մէջ երբեք մեծ տէրութեանց Լեհաստանի
խնդրոյն նկատմամբ Ռուսիոյ կառավա-
րութեան զիջած ծանուցադրութեան պա-
տասխանները կը տեսնենք:

Ռուսիոյ կառավարութիւնը երբեք
մեծ տէրութեանց առաջարկութիւնները
չմերժեր. իսկ ինչպէս որոշ կերպով խոստում մ'ալ
չենք. Եւրոպա 1815 ին հաստատուած
դաշնադրութեանց վրայ ինչպէս, անոնց մէջ
Լեհաստանի նկատմամբ եղած որոշում
ներուն դորձադրութիւնը պահանջներ եր
Ռուսիոյ կառավարութեան են. Իսկ Գաղ-
ղիս և Եւրոպա Կ. Եւրոպայի կայս-
րեր առաջարկաւ տրամադրութեանց վրա
տեսնելով, յանուն մարդկութեան և յո-
գուս եւրոպական խաղաղութեան խնդ-
րեր էին որ Լեհաստանի երկիրը յարա-
տեւ անդրադրութեան վիճակի մը մէջ գնե-
լու յարմար միջոցներ ձեռք առնուին:

Ռուսիոյ կառավարութիւնը ինչպէս տե-
րութեանց առաջարկութիւններուն մեծ
յարգ ապրով և իր խորին ուշադրութիւ-
նը անոնց նուիրելով, Լեհաստանի նը-
կատմամբ անոնց յայտնած գաղափարնե-
րուն կրեաւ իր կողմէն, հաւաստելով
թէ Կ. Եւրոպայի կայսրն ալ նոյն ըզ-
գացումներով վառուած կը բաղձայ տե-
րութիւնները զո՛հ ընել որչափ որ կը նե-
րէ իր սեփական ապահովութեան և պառ-
ւոյն փոյթը. Այսպէս զիտաւորութիւն
ներն ամեն կերպով համաձայն են Կայ-
սրոյն կայսրն զիտաւորութեանց. Լե-
հաստանի խաղաղեցնելու պատրաստ է.
Բայց իրեն արդե՛ք կրկնեմ զուրկն երկա՞ծ
յեղափոխական գրգռները, որոց առջին
տունը համար միւս մեծ տէրութեանց
ալ դորձակցութիւնն անհրաժեշտ կը դա-
նի. Լեհաստանի ապագայ անդորրութեան
նը համար ի գործ գրուելը միջոցներուն
միջոց ալ մեծ տէրութեանց հետ բանակ-
ցութեան մանկու յոժարամտութիւն կը
յայտնէ:

Ռուսիոյ կառավարութեան տուած
այս պատասխաններն ի՛նչ ազդեցութիւն
ընէր են Եւրոպայ, Գաղղիոյ և Եւրոպայի

կառավարութեանց վրայ, զիս յայտնի
է. բայց լրագիրները զո՛հ են:

Սորինի Ռուսիոյ որ ինչպէս յայտնի
է Լորն Լաւրենթի ընդ ընտրելը կը հա-
մարտի, կրե՛ թէ « Ռուսիոյ պատաս-
խաններն հաշտարար ողբով գրուած են,
բայց զոհաբոցել են. Ռուսիոյ գիտա-
ւորութիւն չունի իր զրութիւնը փոխե-
լու, ուրկէն տէրութեանց ծանուցադրու-
թիւնը արարող տեղը գրուեցան: »

Եւս ընդունել կը խօսին նաեւ Գաղ-
ղիոյ լրագիրներն շատերը, և կաւեցընեն
թէ Լեհաստանի աղաքութիւնը զիտու ց
զրութեան միայն կրկնեմ ձեռք բերուիլ:
Եւս ալ Եւրոպայի կառավարութեան կե-
րեւի տու աշխատ. փանք զի մայիս 9 թուով
եղած հետազոտութիւնը իր խօսքին նայելով
լորն Ռուսիոյ յայտարարութիւնը
ընէր է թէ « Եւրոպայի չուրի որ Լեհա-
տան Ռուսիոյն թափուի. որովհետեւ
այս բաժանումը պատերազմով միայն կրկնեմ
ձեռք բերուիլ: »

Միւս կողմէն Բեղադուրի ընէր լոր
կուսան թէ Եւրոպայի իշխանին եւրոպա-
կան մեծ տէրութեանց դրած պատաս-
խաններուն հետ ծածուկ նամակներ ալ
կան երբեք, որոց մէջ Լեհաստանի խա-
ղաղեցնելու եւս ի նպատակ Լեհաստանը Եւ-
րոպայի նոր բարեկարգութիւնները ծանու ց
ուած են, և այն ծածուկ նամակները
լաւ ազդեցութիւն մ'ընէր են:

Եւս վերջին լորը հաստատութեան
կարօտ կը թուի մեզ:

Հաւաստի Գաղղիոյ կառավարու-
թեան զիջած ծանուցադրութեան և Ռուսիոյ
տուած պատասխանը, որոնք եւրոպական
տէրութեանց միջնորդութեան ոգի այն և
արդեանցը վրայ կրկնեմ դադարաւ մը ըն-
ծայրէ:

Պարսն Տրուսն տը Լիւիս առ Մոնթեմպիէ
զուրք, զիտան Գաղղիոյ ի Բեղադուրի:

Փարիզ 10 ապրիլ 1863:

« Պարսն դուքս:

« Լեհաստանի մէջ այս օրերս ծա-
ղած ապստամբութիւնը մեծ հոգ պատ-
ճաւեց Եւրոպայի. այնպիսի խաղաղ ծա-
մանակ մը որ մտաւոր վրէժով մը մը ա-
ղաւ կը թուէր. Եւս կուրին առթիւ
եղած ողբայի արիւնհեղութիւնը և զա-
նի նշանաւոր ընող ցաւաղին անցքերը
խորին և միանգամայն ընդհանուր կերպով
սրտերը կը շարժեն:

« Ռուսի Կ. կայսրն կառավարու-
թիւնը պարտականութիւն մը կատարած
կրկնեմ իրաց այս վիճակին բնականաբար
իրեն թեւադրուած մասնութիւնները
Ռուսիոյ արքունիաց յայտնելով և ամէն
ծաղելիք անպատեհութեանց վրայ անոր
հոգածութիւնը հրաժարուիլ:

« Լեհաստանի յաւանք նկատուիլը
և անոր բացառիկ ծանրութիւն մը տուող
կեղծ սա է, որ անցաւ որ խաղաղութեան
մը արդարեւ չեն. Եւս նոր սերունդնե-
րու օրով զրեթէ անպարտաւոր նորոգ-
ուած ապստամբութեան մը լոկ գնդուա-
ծական պատմաներու չկրնար արուիլ:
Եւս պարբերական փոխանակութիւնները
հին հիւանդութեան մը նշաններ են, և
Լեհաստանը իւր արդի վիճակին հետ
հաշտեցնելու համար միջոց հիմնուած:

ուած միջոցներուն անհարգութիւնը կը
յուշեցնեն:

« Միւս կողմէն այդ յաճախուէր
խաղաղութիւնները ամեն անգամ ծաղել-
ուն. անհանգստութեան և երկիւղեւ ա-
ռիթ են. Լեհաստանը որ Եւրոպայի մէջ
կեղծանախան զիջք մը ունի, խաղաղութեան
պէս, անոր առհասարակ մտաւորաւոր
ալ և ալ տէրութիւններն ալ կը յու-
զին այդ գրգռելուն որուն ազդեցութիւն-
ը համայն Եւրոպա կ'զգայ. Եւս զիտու և
զաւծ է ամեն անգամ որ Լեհաստանը զիջք
տուած են. Եւս կ'ընեն, ինչպէս որ
այս միջոցին անմտած են կրկնեմ դաւաճիլ,
ոչ միայն մտքերը երկիւղայի կերպով կը
զրուեն, քանի որ երկնան, այլ և ա-
մենացաւ ալ կ'ընեն իրենց կրկնեմ յարա-
նել. Ռուսի ամեն տէրութեանց շահը կը
պահանջէ որ անանկ անդադար վերածնող
փանգներուն մշտնջենալէս առաջին առ-
նուի:

« Եւս յուսանք, Պարսն դուքս, որ
Ռուսիոյ արքունիքն իր ուշադրութեան
արժանի դառնաւ այս խաղաղութիւննե-
րը ինչ զգացմամբ որ կուրկեր իրեն, նոյն
զգացմամբ կրկնուին. և վառահ ենք որ
ինքնին նոյն ապստամբութեան արքունիք
ներով վառեալ կը յուշեցնէ որոց յայտնի
փորձերը յուշեցան է արդէն Կ. Եւրո-
պայի կայսրն խաղաղութիւնը, և իր
իմաստութեան մը կ'ընեն անանկ խա-
ղաղութեան մը միջոցներ մտածելու ան-
հրաժեշտ կարեւորութիւնը:

« Հաճեցէք այս նամակիս մէկ օրի-
նակը տալու. Կ. Եւս. Պարսն ինչա-
նին:

« Մամ և այն:

ՏՐԱՆՏԵՆ ՏՐ ԼԻՒԻՍ:

Եւրոպայի իշխան առ Պարսն ի Պարսն,
զիտան Ռուսիոյ ի Փարիզ:

Բեղադուրի 14/26 ապրիլ 1863:

« Պարսն սեպուհ:

« Կարիլ 5/17 ին առաւօտուն Գաղ-
ղիոյ զեպարն Կ. Տրուսն որ Լիւիսի
մէկ նամակը ինչ հաղորդեց Լեհաստանի
խաղաղութեան վիճակին վրայ:

« Եւս նամակն անմիջապէս Կ. կայ-
սրն ալ ընէր և զիտու և օրինակեալ ձեռ
վառութեան կը զիջէ:

« Մեր օգոստոսական Տէրը համա-
ռեցաւ այդ նամակին որ Կարսէն կայ-
սրն անուամբ յայտնուած տուութիւնները
կառարեալէս համաձայն են Լիւիսեւ
թեանց:

« Գաղղիոյ կառավարութիւնը Լե-
հաստանի խաղաղութեան տուար անց-
քերուն վրայ յայտնի զգացումներ կը
յայտնէ, որ մարդկութեան բարեկամ և
զոգ որ և է կառավարութիւն մը չկրնար
այն դրացուններն զուրկ ըլլալ. Գաղ-
ղիոյ կառավարութիւնը չկրնար փոխեան
մը երկրայիլ թէ մեր օգոստոսական Տէրը
Լեհաստանի այս վիճակին վրայ խորին ցա-
ւե փոյթ եւ անոր հոգածութիւնը մը կ'զգայ
և անոր շուտով վերջ մը կարենալ տա-
լու եւս անդադար փոխեմ մը ունի:

« Գաղղիոյ կառավարութիւնն այս
յուրմանքներուն շնորհիւ տէրութեանց
երկրներուն վրայ բրած ազդեցութիւնը
և համայն Եւրոպայի պատմութեան անհ-

կութիւնը կ'ընդունէ:

« Մեր օգոստոսական տէրն իրաւացի
կը դառնէ առհասարակ տէրութեանց և
Եւրոպայի բաղդը Կարսէն զործա-
կից երող տէրութեանց արդար հոգածու-
թիւնը որ բնականաբար պէտք է նուիրեն
այն ամեն դժուարութեանց որ կրկնեմ
Եւրոպայի վրայ մ'ապառնան:

« Բայց Ռուսիոյ հոգածութիւնն ալ
չկրնար անոնցմէ պահաւ ըլլալ այնպիսի
անցքերու վրայ որ աւելի իրեն կը դաւնէ,
ոչ ալ իր տէրութեան խաղաղութիւնն
ու Եւրոպայի ապահովութիւնը վերա-
հաստատելու փոխարէն անոնցմէ պահաւ
եւս անդուն և պահաւ անկող ըլլալ:

« Կարսէն կայսրն կառավարութիւ-
նը վերջապէս վառահութիւն կը յայտնէ
մեր օգոստոսական տէրը աղաքամիտ տը
խաղաղութեանց վրայ, Կարսէն վեհափա-
ռութեան աշխատ յարգ ունեցող խոհա-
կան զուրկութեան դրացուն մը կը
յուշեցնէ, երբոր նամակը վերջապէս
ժամանակը Լեհաստանը տեսնան խա-
ղաղութեան մը պայմաններուն մէջ գնե-
լու համար արժան եղած միջոցներուն վը-
րայ մտածելու անհրաժեշտ կարեւորու-
թիւնը կը նշանակէ մեզ:

« Եւս զգացումներն ամեն կերպով
համաձայն են կայսրն բաղձանքը:

« Բայց Տէրը այս նպատակին համե-
լու միջոցներուն ընտրութեան վրայ հա-
մաձայնեմ փոխադրել է:

« Գաղղիոյ արտաքին դորձոց պաշ-
տօնեան կ'առուղէ տխուր խորութիւնը
և Լեհաստանի իր դուրս ալ զիջքին
հետ հաշտեցնելու համար միջոց հիմն
մտածուած կարեւորութեան վրայ ան-
կարողութիւնը:

« Եւս ալ աւելի պատճառ մ'է չըս-
կրնալ. այն փորձերը որ դժբաղդութեանց
աղբիւր մը եղան Լեհաստանի և Ռու-
սիոյ համար, աղմուկի պատճառ մը Եւ-
րոպայի համար, և հաւանականաբար ալ
դարձեալ նոյն արդիւնքը կուտենան:

« Լեհաստանի խաղաղութիւնը
փոխադր. ախար. առանձին իրողութիւն
մը չէ. համայն Եւրոպայի մէջ ծաղախած
է. Զեղադրութեան ձեռնարկէր, որ մեր
զարգուն պատուհանն են. Լեհաստանի
մեջ կը կեղծանան պարտութեան օրս, վա-
սին զի հան բաւական զիտաւոր. նիւթ
զանեղով կը յուսան բոլոր Եւրոպա ծա-
րակելը հրեհի մը վառարան ընել դրոյն:

« Կառավարութիւնը որուն պարտն
է բժշկել այս ախար, մեծ մասադրութիւն
խոհեմութիւն և զգուշութիւն պէտք է
նուիրէ այս դորձին, որպէս զի զանազան
իրարմէ այն տարերքը դորձը իրեն հա-
տարակալ վառեմ հեռացնել հարկ է, և
այն տարերքը որոց դարձացման ու հա-
տուութեան վրայ անդու հոգ և փոյթ տա-
ուելով, կրկնեմ յարաւաւ ապագայ մը հիմ-
նելու ծառայել:

« Մեր օգոստոսական տէրը այս դո-
ճին նուիրած է իր ջանքը, ինչպէս նաեւ
այն միւս դորձին որ Կարսէն վեհափառու-
թիւնը իր զահակալութեան օրէն կատա-
րելու փոյթ ունի, որպէս զի իւր տէրու-
թեան ամեն մասերը կ'անուար յառա-
ջադրութեան մը ծանրութեան մէջ մտնեն:

« Մեր սպասարկողը տիրոջ դիտարկումները չեղցրեցած եմ ներկայիս հաշվարկում մեջ որ մեր ընտանիքի հետ պահանջները եմ ի պատասխանի այն նախնական զոր Մարտիկի Վ. թագուհու հետ ամուսնով թիւնը դրած էր մեզ »։ Տրուէն այն ի խոսի նամակին մոտեցր : Այսպէս չարամանաւ ձեր վաճառութիւնը կը հրաւիրուի այն նամակին օրինակը Վաղղից արտաքին գործոց պաշտօնէին տալու , որ պէս զի տեսնէ թէ Վարդիսի կայսեր կառավարութիւնը յանձն մարդկութեան և Եւրոպայի մշտնջենաւոր շահուց մեղի յայտնած բարձրագոյնը կատարումը փութացնելու համար՝ ըստ մեզ ինչ քործակցութիւն կրնայ վստահ առնուլ :

« Արդի ծանուցանելու , որ աշխարհաբարբաջի յեղափոխութեան տարեբարներուն հետ որոնք ամեն երկիրներու մէջ տարածուած են , և որոնք ուր որ տեսարարութեան և տանիքներու թեան յոյս մը տեսնուի՝ ամեն կողմէ հոն կը դիմեն , խաղաղութիւն ու անդորրութիւն հաստատելու փոխարէն միայն մէկ կառավարութեան չկրնար ի յնայ : և մենք խնդրել որ դուրսէն անհատներու ծարակ վստող հրդեհ մը մարկեր , խնդրել անել շրջանակի մը մէջ դնել է :

« Եւ շրջանակէն խնդրել դուրս ելած տեսնելու մասին Վաղղից կառավարութեան փոխը , Եւրոպայի ընդհանուր շահուց համար ունեցած հոգածութիւնը , մեր մէջ եղած բարեկամական յարաբերութիւնները , և մեր օգոստոսիան Տիրոջ վրայ վստահութեան գոգացումներն որ Վաղղից արտաքին գործոց պաշտօնէին նամակին մէջ յայտնուած է , կը ներկայ մեզ յուսով թէ խնդրել որ դուրս տեղութեան մը քննելով , և ունեցած աւանդութեան թիւններն ու պահանջած գոգացութիւնները կը ելնուի , Վարդիսի կայսեր իր ձեռքէն եկած բարոյական գործակցութիւնը չզանար , որպէս զի մեր օգոստոսիան Տիրոջ քննել գործը չիւրաքցնէ , զոր Լեհաստանի թագաւորութեան վրայ ունեցած հոգածութիւնը , Ռուսիոյ նկատմամբ ունեցած պարտականութիւնները , և իր գրայններուն ու Եւրոպայի մեծ տերութեանց հետ ունեցած ազգային յարաբերութիւնները պարզ կը դրեն իր վրայ :

« Հաճեցէր այս յոյսը յայտնել Պ. Տրուէն որ Լիւիսի , և այն նամակիս օրինակը առն իրեն : »

ՍՈՐԵՍԻՍ

Լեհաստանի մէջ պատերազմը դեռ կը շարունակէ , և ըստ քանի որ տուած լուրերուն նայելով՝ տարատարութիւնն օր քան զոր մեծնալու և զօրանալու վրայ է :

Տանիմարբայի ԱիյեօմՎեորդ իշխանին Յունաստանի թագին ընդունելու դրժաւարութիւնները լուծուածի պէս են Վաղղի 14ին Քօթէնիսի մէջ Տանիմարբայի թագաւորին նախապահութեամբ արքունի խորհրդականը ժողով ընելով հետեւեալ պայմանները որոշուեցին , որոնցմով միայն Վեորդ իշխանը Յունաստանի թագաւոր ըլլալ յանձն կառնու :

309. 1. Վահագորդայ Օթմիթի թագաւորն և Պափեթայի արքունիքն Յունաստանի դահէն հրաժարելով՝ այսուհետեւ նոյն դահէն հետամուտ չըլլան :

309. 2. Վեորդ իշխանն իր բոլորական կրօնքին մէջ մնալով՝ երբեք չառաքարութիւն իրեն կրօնը փոխել , այլ իրեն յաջորդը ընդունի յունական կրօնք :

309. 3. Վեորդ իշխանը Տանիմարբայի թագին ժառանգին բըրդով այս իրաւունքը չձգէ , և եթէ նոյն արժողը դատարկ մնայ , կարող ըլլայ յունական թագը թողով Տանիմարբայ դառնալու :

309. 4. Յունաստանի անկախութիւնն ու պաշտպանութիւնը երբեք մեծ տերութեանց երաշխաւորութեամբ միշտ պահպանուի ըլլայ , և Յունական եթէն կղզիներն ալ Յունաստանի տրուին :

309. 5. Վեորդ իշխանին Յունաստանի կողմէն արտաքին ամուսնանէն

զատ , երեք պաշտպան տերութիւններն ալ 50000 անգղիական լիւր տարեկան թողով մը կազմեն իրեն :

309. 6. Մինչև օր քսան և մէկ տարեկան ըլլայ՝ այսինքն մինչև տարեցս վերջը , Քօթէնիսի չմեկնելու երեք մեծ տերութեանց պաշտպանութեամբն ու ընտրութեամբն մասնաւոր պայմաններով իրեն փոխանորդ մը արուի :

Արտուի թէ այս խնդրոյն որոշմանն ու կարգադրութեանը համար Վաղղից մէջ ժողով մը պիտի գումարուի ու թ մեծ տերութեանց պաշտպաններ որոց մէջ պիտի գտնուին նաեւ Ք. Վրան և Խաղղից դեսպանները :

Լեւոնքէն ապրիլ 25 թուով գրուած նամակ մը կը պատմէ թէ լատ . մայիս 3ին կէս գիշերուան մօտ երեսունի չափ զինւորներ հոգաւոր Սուրբ Զիւլապային խումբէն աղջիկ մը բռնի յափշտակելով քաղաքէն դուրս լեռ մը տարեր , իրենց զաւրանական կիբը յագեցուցեր , և կիսամեռ վիճակի մէջ հոն ձգեր են : Ետեւեալ օրը քանի մը ազգային պահապան զինուորներ անկէջ անցնելու ժամանակ թշուաւ աղջկան հետ թիւնը լսելով՝ անոր զինքը Լեւոնք բերեր են : Աղջիկը ծանր հիւանդ է եղեր և մահուան տալառուելու յոյս չկայ :

Վաղղից և անգղից դեսպաններն այս եղելութեան վրայ ծանուցագիր մը տուեր են Յունաստանի առաջնահայեցող կառավարութեան , և Վաղղից դեսպանն իր անցաղին առնուլ երթալ պատանայիք է , թէ որ արժանաւոր հասուցում մը չըլլայ այս եղելու օրոք թեան՝ և պէտք եղած միջոցները ձեռք չառնուին քաղաքացեաց կեանքն ու պատիւը պահպանելու համար :

Վրանի մը օր առաջ ալ գիշեր ատեն չորս գաղղիցի վրայ հրացան պարպեր են , որոնց մէջ են եղեր նաեւ Պարոնայք Քօթէն և Լեւոն Սուրբէ :

Լեւոնիցէն եկած վերջին լուրերուն նայելով՝ Հիւսիսայնոց վիճակն օր քան զոր կը գէշնայ : Չարլսթօնի աղջիկ իրենց նաւատորմին կրած հարուածը , Վեորդի պահապան գործը անձնատուր ըլլալու հաւանականութիւնը , և Հարաւային գոգաց դուռներուն Վոր Օսթանի վրայ քաղիւր այնպիսի պարագաներ են , որ Հիւսիսայնոց զինուորական վիճակին վրայ նոր լոյս մը կը ձգեն , և պատերազմի կոյր կուսակիցներուն վստահութիւնը կը անկաւարացնեն :

Վեորդի եկած լուրերը կը վկայեն թէ Հիւսիսային ժողովուրդը մէջ մեծ գոգացութիւն տիրած է : Ազգան պահապանոց բաժանման խնդիրն օր քան զոր ուժ կ'ստանայ , և Հիւսիսայնոց երկար ժամանակէն ի վեր ունեցած յոյսերն ի դերու պիտի ելնեն :

Հարաւային նահանգաց երկիրներուն մէջ ցորենի նուազութեան պատճառաւ տեղ տեղ ներքութիւն քաշուելով , կառավարութիւնը յայտարարութիւն մը հանեց , որով ժողովուրդը կը հրաւիրէ բաժնաւոր մշակութիւնն առ ալժամ ետ ձգելու և ցորենն ու արմարը մշակելու , որպէս զի Հիւսիսային նահանգաց ցորենին կարօտ չըլլան և ներքութիւն չկրնն :

Եւս որոշումը եթէ ընդարձակ կերպով ի գործ դրուի Լեւոնիցէն այս տարի բաժնաւոր չըլլան յունականութիւն մը թէ և քիչ ժամանակէն հաշտութիւն ալ ըլլայ :

Վաղղիական Մօնիթօնը ըստ իրեն հետեւեալ լուրերը կը հրատարակէ Մեքսիկայի գաղղիական զօրաց վերջին գործողութիւններուն վրայ :

Մեքսիկայի մայրաքաղաքին դուռը համարուած Բուէպլա ամուր քաղաքը Վաղղիցի պաշարեցին : Պէրթէ գորսպետը Բուէպլայի օրնութեան գաղղի Մեքսիկայի Քօթէնիսի գորսպետը դուրս եկաւ : Մեքսիկացի Օրթէկա գորսպետը Բուէպլա քաղաքը պայմանաւ առնուցեց , ըստ զոր գորսպետը պահանջեց որ աւ

անց պայմանի անձնատուր ըլլան :

Մեքսիկայի գորսպետը փորձ մ'ըրաւ 15000 հոգեով քաղաքէն դուրս յարձաւ կուր մը ընել Վաղղիցի վրայ , բայց բազմաթիւ կորուստով ետ մղուեցաւ :

Չեքքեպատանէն եկած լուրերը կը ծախուցանեն թէ Չեքքեպլերը վերջին պատերազմի մը մէջ Ռուսերուն յաղթելով , բոլոր Տալաւան զէնք առեր է Ռուսիոյ գէմ :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վաղղից շարքի օրը Վաղղիական շուգէնաւով Օսմանեան վերջին փոխառութեան մեծ կազմար մը եկաւ մայրաքաղաք :

Վերջին Օսմանեան ազգային Պանքային վերապահութեան Պ. Միւլիս թիւն ալ մայրաքաղաքը հասնելով՝ ընդհանրապէս կը յուսացուի թէ առաջիկայ յունիս մէկին Պանքայի գործողութիւնները պիտի սկսին :

Թորքիսիէն Քուրթի Եօթն լուրերին գրուած նամակ մը լուր կուտայ թէ անգլիացի քաղաքական ժողովոյ բոլոր անդամներն իրենց պաշտօնէն հանուելով բանտարկուեցին :

Տեղեւոր կառավարութիւնը հրաման րեր է որ Տալիսիներուն փոխուած Յունաց դպրոցին անոր աւելի մեծ մը շինուի քաղաքին ծախքով : Հետեւէն կանոնաւոր զօր կերթան Թորքիսի , և բոլոր յանցաւորները ձեռք անցնելու վրայ են :

Տեղեւոր քրիստոնեայ բնակիչները շուրհակաւորութեան ու վերջին գրեր են Հետեւէն կուսակալին :

Օգոստոսիան Ինքնակալին հրամանաւ , մայրաքաղաքը գտնուած կոյսերական զօրաց ամեն մէկ գոգացելուն հետ զհետեւ ծաշ պիտի տրուի Քեհհաթիսի ներ մարգագետնին վրայ :

Վաղղի չորեքշաբթի օրն առաջին ծաշ մը տրուեցաւ կոյսերական անձնապահ զօրաց : Բարձրագոյն կոյսերոյի Լուգէտին է փէնտին ալ իւր վաշտով ներկայ էր այս ծաշին :

Օգոստոսիան Ինքնակալը Ինկիլիսի կառավարչ Վ. Եմմ . Լոսէմ փաշային առաջին կարգի , Միլերիկական ծովակալ կառավարչ Օսման փաշային և Ք. Վրան Պիլիկի Օ. Լիա պէ լին երկրորդ կարգի Մեքիսի պատուանշան շուրհակ :

Վ. Վ. փեհաւորութիւնը նաեւ Պէրթէ լատի կառավարչ Լ. յուպ փաշային և կոյսերական թեպանթարանի ժողովոյն նախագահ Հաճի Հասան փաշային երկրորդ կարգի Օսմանի պատուանշան շուրհակ :

Այսպէս հրամանաւ Պէհէի նախկին գաղղիական Վ. Սէմ փաշան Մուշի գաղղիական անուանեցաւ :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մահմանդարութեան գործող յանձնաժողովն իր պաշտօնը ամենայն փութով կը շարունակէ , և արդէն տուած հրահանգներուն համեմատ մայրաքաղաքին թաղերուն մեծ մասին մէջ ընտրական պատրաստութիւնները եղած լինեցաւ են :

Ինչպէս յայտնի է , երկու կարգ ընտրողը որոշուած են թաղերուն բնակչաց մէջ , թաղական և երեսփոխանական . առաջիններն են թաղին մէջ բնակեալ ամեն ազգային անհատ որոնք ըստ Մահմանդարութեան ընտրող ըլլալու պայմաններէն դուրս չեն . ասոնք պիտի ընտրեն թաղական խորհուրդները : Երկրորդ կարգիներն ընեն անոնք՝ որ արդէն գտնէ 75 զուրու շաղկապին տուր կրնան վճարել : Եւս երկու

լուր կարգի ընտրողաց ցանկերն ալ արդէն մեծ մասամբ շինուած լինեցաւ ըլլալով , Յանձնաժողովը դեռ մէկ քանի թաղերու մէջ շինուելիքներուն կատարմանը կ'սպասէ , որպէս զի ընտրողաց թուոյն համեմատ իւրաքանչիւր թաղէ ընտրուելիք երեսփոխանաց թիւը որոշէ , և ընտրութիւններն անմիջապէս կատարուին :

Մահմանդարութեան տալաքութիւնն ալ աւարտելու վրայ ըլլալով , կը յուսանք թէ քանի մը օրէն կը հրատարակուի :

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄ

Յամի Տեառն 1862 ին Զատիկի օրերը Ազգային Ս. Փրկչեան հիւանդանոցի դրամական նպաստ հաւաքելու նպատակաւ Բերայի մէջ կազմուած Յանձնաժողովը , թաղական խորհրդոյ կնքով վաւերացած եւ իւր ձեռքով ալ եւ ալ թաղերու բաժնած տոմսակաց ընդհանուր հաշուեցոյցը թղթադրամի հաշուով ներկայացուց խառն ժողովոյ , և ժողովը արժան պատեց որ ի տեղեկութիւն բարեսէր հասարակութեան հրատարակուի յիշեալ հաշուեցոյցին համաձայն պատկերը , որ է այս :

Մէկ դուրուչոց	Հաս	50200	50200
Երեքոց	»	7000	21000
Հինգոց	»	40000	50000
Տասնոց	»	4900	49000
			150200

Բաշխուածն տոմսակաց :

	Դր .
Բերայի թաղին մէջ ցրուած	41960
Միւս թաղական խորհրդոց արուած	72550
Բերայի խորհրդին քով մնացած եւ Չցրուած	55650
Տոյարանէ պակաս եղած	40
	150200
Կշիւ	150200

Արդ այս հաւասարակշիւութիւնը հաստատելու ետեւ , հարկ է յայտնել նաեւ որ խառն ժողովը վերջին ալ յանձնաժողովին քննութեամբ ընդունեց միայն Բերայի մէջ իւր ձեռնաւ բաժնուած տոմսակաց ամբողջ հաշիւը , որ է այս :

Եւք Տոմսակաց	Դր .
Բերայի մէջ ցրուած	41960
Աւելի առնուած դրամ	42
	41972

Մուտք .	Դր .
Ցրուած եւ ետ գարձած անձան տոմսակ	42659
Վճարելի անդորրադրի արլ եւ այլ անձանց վրայ	691600
Տոյարութեան ծախք եւ ցրուելի	2060
Յանձնաժողովի միջոցաւ ազգային հիւանդանոցի եւ պատահական ծախսոց տրուած Պատրիարքարանի հաւանութեամբ	205366
	41972
Կշիւ	41972

Իսկ վերջին ալ յանձնաժողովին միջոցաւ ալ եւ ալ թաղականաց բաժնուած տոմսակներէն , որոց գումարն է 72550 , արդէն ազգային պատրիարքարանը ուղղակի թաղերէն միայն 10820 դուրու թղթադրամ ընդունած և ազգային հիւանդանոցին յանձնած ըլլալուն , պատճառ գտնուեցաւ յիշեալ գումարին մնացորդը բաշխման ցուցակին համեմատ վարչութեան միջոցաւ թաղերէն պահանջել , և անտարակուսելի է որ անոր հրաւերին վրայ այս հաշիւները չտուող թաղերն ալ կը փութան օր առաջ զանանք ներկայացնելու և գոցել :

Ժողովուրդի մը լուսաւորութիւնը անոր մտաւորական մշակութեան կ'սկսի . ասիկա անժխտելի շարժումն է թիւն , ժողովուրդ մը որ քաղաքակրթութեան մէջ առաջ քաշելու է , պէտք է որ իր սերունդին մտային մշակութեանը հոգ տանի և աշխատութիւն վնասէ : Աթէ չկայ մէկը որ համոզուած չըլլայ թէ աշխարհի վրայ արժէք չունեցող բան մը չկայ , ազգասէր կուտելու արժէքն ալ անտարակոյս ազգակրկական գործերու համար քաշուած աշխատութիւնները պէտք է ըլլան , որոնք որչափ ծանր և որչափ դժուար ըլլան , իրենց վարձքն ու արդիւնքն ալ նոյն չափով կըլլայ :

4. ՊՈԼԻՍ ԶԻՆԻԼԻ ԽԱՆ